

JUDICIARY OF ZANZIBAR

ZANZIBAR JUDICIAL MODERNIZATION PROJECT (ZI-JUMP)

ENVIRONMENTAL AND SOCIAL IMPACT ASSESSMENT (ESIA) FOR THE PROPOSED RENOVATION OF WETE DISTRICT MAGISTRATE COURT BUILDING AT KIPANGANI SHEHIA, IN WETE DISTRICT, NORTH PEMBA REGION UNDER THE ZANZIBAR JUDICIAL MODERNIZATION PROJECT (ZI-JUMP)

The Swahili Executive Summary on Proposed Renovation of Wete District

SUBMITTED TO:

Zanzibar Environment Management Authority (ZEMA)
Maruhubi – Malawi Road
P. O. Box 2808, Zanzibar
Tel: +255-776-055-708 | Fax: +255-242-232-467
E-mail: info@zema.go.tz

SUBMITTED BY:

Judiciary of Zanzibar
P.O. Box 160
Tel: 024-2230182, Fax 024-2232720
214 Tunguu Road.
70491 South Unguja, Zanzibar, Tanzania
Email Address: cca@judiciaryzanzibar.go.tz

PREPARED BY:

COSEP Company Ltd.
P.O Box 71940
Dar Es Salaam - Tanzania

JUNE 2025

Muhtasari wa Ripoti

Utangulizi

SERIKALI ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania imepata mkopo kutoka Benki ya Dunia kwa ajili ya Mradi wa Uboreshaji wa Mahakama ya Zanzibar (Zi Jump) utakaotekelezwa na Mahakama ya Zanzibar kwa kipindi cha miaka mitano kuanzia 2024 hadi 2029. Mpango wa Zi-JUMP unaandaliwa ili kuimarisha upatikanaji, ufanisi na uwazi wa huduma za mahakama zinazomlenga raia Zanzibar. Chini ya Mradi wa Kuboresha Mahakama ya Zanzibar (Zi Jump), Mahakama ya Zanzibar inapanga kukarabati Mahakama ya Wilaya ya Wete Zanzibar. Ukarabati/ujenzi unaopendekezwa unatarajiwa kuwa na athari mbaya za kimazingira na kijamii ambazo lazima zishughulikiwe kabla ya utekelezaji ili kuhakikisha kuwa mradi unatekelezwa kwa njia endelevu. Hii inahitaji maandalizi ya Tathmini ya Athari kwa Mazingira na Kijamii (ESIA) kwa mradi unaopendekezwa ili kushughulikia athari zinazotarajiwa za kimazingira na kijamii katika kipindi chote cha maisha ya mradi na kupendekeza hatua za kurekebisha kabla ya kuanza.

Mradi unalenga kuboresha na kuwezesha Mahakama kutoa huduma zote kwa njia ya kisasa, jumuishi, yenye ufanisi, uwazi na inayofikika kwa urahisi. Ukarabati unaopendekezwa wa jengo utajumuisha vipengele vinavyomfaa mtumiaji, kama vile ufikiaji wa jengo, maeneo yaliyotengwa ya kusubiri kwa wahasiriwa na nafasi za wanawake wanaonyonyesha na/au watoto wadogo, n.k. Mabadiliko na maboresho zaidi yanapendekezwa ili kuongeza ufanisi wa utoaji wa huduma za mahakama. Kwa kuzingatia taratibu za kisheria COSEP Company Limited kwa niaba ya Mahakama ya Zanzibar iliitaarifu Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira Zanzibar (ZEMA) juu ya matakwa ya kufanya Tathmini ya Athari kwa Mazingira na Kijamii (ESIA). Kwa hiyo, ripoti hii ya ESIA inahusu pendekezo la ukarabati/ujenzi wa jengo la Mahakama ya Wilaya ya Wete (DMC) ambalo huenda likaleta athari kubwa kwa mazingira na jamii kwa mujibu wa matakwa ya Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya Zanzibar namba 3 ya mwaka 2015.

Maelezo ya Mradi

Mradi unaopendekezwa ni wa ukarabati wa Mahakama ya Hakimu Mkazi Wilaya ya Wete iliyopo Shehia ya Kipangani Wilaya ya Wete Mkoa wa Kaskazini Pemba. Ukarabati wa jengo la Mahakama ya Wilaya ya Wete utazingatia kuboresha na/au kujumuisha vipengele muhimu kama vile Ukumbi wa Umma, Ofisi ya Habari/Dawati la Usaidizi, Ofisi ya Hakimu Mfawidhi, Ofisi ya Hakimu Mfawidhi (3), Ofisi ya Hakimu Mfawidhi, Ofisi ya Kadhi, Chumba cha Usuluhishi na Usuluhishi, Chumba cha Mikutano, Ofisi ya Mpiga Chapa, Chumba cha ICT kilichoboreshwa, Chumba cha Kuhifadhia watoto, Seli za kiume na za kike. Chumba cha Kuhifadhia Kumbukumbu ya Siri, Chumba cha Waathirika wa UWAKI, Chumba cha kuandaa Kesi kwa Mawakili wa Serikali.

Shughuli za Mradi; Shughuli kuu katika awamu ya ujenzi itakuwa ukarabati wa jengo lililopo. Hii itahusisha shughuli mbalimbali kama ilivyoielezwa hapa chini;

- i. Usafishaji wa tovuti ikiwa ni pamoja na kusafisha mimea

- ii. Ujenzi wa uzio wa muda, ofisi ya tovuti na miundo ya kuhifadhi
- iii. Usafirishaji wa vifaa vya ujenzi na vifaa
- iv. Ubomoaji na marekebisho ya kimuundo - ondoa vipengee vya zamani, imarisha miundo, na urekebishe mipangilio.
- v. Ujenzi wa miundo na marekebisho - jenga au imarisha kuta, nguzo, sakafu na paa.
- vi. Kazi ya kimuundo na ya matumizi - ukarabati wa kuta, sakafu na paa
- i. Mitambo, Umeme na Ufungaji wa Mabomba - kuboresha wiring, mabomba, HVAC, na mifumo ya usalama wa moto.
- ii. Kuhifadhi udongo wa juu
- iii. Mazingira
- iv. Kuagiza.

Majengo ya mahakama yanatarajiwa kuanza kazi mara tu baada ya ukarabati/ujenzi kukamilika na jengo hilo kuanza kutumika kwa takriban miaka mia (100). Jengo hilo litatumika kutoa huduma za haki.

Sera, Sheria na Mfumo wa Utawala

Sera, sheria na Kanuni pamoja na sera/miongozo ya kimataifa ambayo inatumika kwa mradi unaopendekezwa imezingatiwa wakati wa utafiti wa ESIA. Baadhi ya hayo ni pamoja na; Sera ya Mazingira ya Zanzibar ya mwaka 2013, Sera ya Usalama na Afya Mahali pa Kazi ya 2012, Sera ya Serikali ya Mitaa ya Zanzibar ya 2012, Sera ya Taifa ya Afya ya Zanzibar ya mwaka 2011, Sera ya Maafa ya Zanzibar ya mwaka 2011, Sera ya VVU/UKIMWI ya Zanzibar ya mwaka 2004, Sera ya Misititu ya Zanzibar ya 1996, Sera ya Jinsia ya Zanzibar ya 2016, Dira ya Maendeleo ya Zanzibar (ZSD Sheria ya Maendeleo ya Zanzibar NoV 2 NoV. 3 ya mwaka 2015, Sheria ya Usalama na Afya Mahali pa Kazi namba 8 ya mwaka 2015, Sheria ya Afya ya Jamii na Mazingira Zanzibar namba 11 ya mwaka 2012, Sheria ya Jeshi la Zimamoto na Uokoaji, Sura ya 427, Sheria ya Rasilimali za Misititu na Uhifadhi wa Zanzibar namba 10 ya mwaka 1996, Sheria ya Watu wenye Ulemavu namba 8 ya Kanuni za 2022 za Benki ya Dunia ya 2022 Zanzibar Kulinda Sera (Viwango vya Ulinzi wa Mazingira na Kijamii (ESS) 1-10), Mfumo wa Mazingira na Kijamii wa Benki ya Dunia (ESF), Viwango vya Mazingira na Kijamii vya Benki ya Dunia (ESS), Viwango Vinavyotumika vya Mazingira na Kijamii kwa Mradi wa Zi-JUMP na Mifumo ya Kitaasisi.

Taarifa za Msingi

Eneo la mradi litakalojengwa jengo la Mahakama lipo Latitudo S 05.06307 na E 039.72009 Shehia ya Kipangani, Kata ya Jadida Wilaya ya Wete Mkoa wa Kaskazini Pemba. Ukarabati unaopendekezwa wa Mahakama ya Wilaya ya Wete unashughulikia jumla ya eneo la 900m2 (takriban). Wilaya ya Wete ina uzoefu wa hali ya hewa ya kitropiki, ambayo kwa kawaida inajumuisha halijoto ya joto mwaka mzima. Wastani wa Joto. Joto la wastani katika Wete ni kati

ya 25°C (77°F) na 30°C (86°F). Kipindi cha Baridi: Wakati wa msimu wa mvua (kuanzia Machi hadi Mei), halijoto inaweza kushuka kidogo lakini kubaki joto kiasi. Kipindi cha joto zaidi: Katika msimu wa kiangazi (kuanzia Juni hadi Septemba), halijoto inaweza kuongezeka, haswa mnamo Septemba, ambao kwa ujumla ndio mwezi wa joto zaidi. Halijoto za Usiku: Halijoto ya usiku kwa kawaida hubakia isiyokolea, karibu 22°C (72°F), kutokana na ukaribu wa kisiwa na bahari, ambayo husaidia viwango vya joto vya wastani. Halijoto ya Wete inabaki kuwa joto kila mwaka, kama kawaida ya maeneo ya pwani ya tropiki. Wastani wa mvua kwa mwaka ni 1500 mm lakini hutofautiana kutoka eneo hadi eneo.

Ushauri wa Wadau

Wadau walioshauriwa wakati wa utafiti huo ni pamoja na, Mahakama ya Zanzibar – Pemba, wanajamii wanaoishi kuzunguka eneo la mradi, Viongozi wa Shehia, Mkuu wa Wilaya ya Wete, Baraza la Mji Wete, Tume ya Ardhi (Idara za Mipango Miji na Upimaji), Kurugenzi ya Mazingira (DoE), Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira Zanzibar (ZEMA), Mamlaka ya Maji Zanzibar - Pemba (ZAWA), Wakala wa Umeme Zanzibar na Shirika la Usalama Barabarani Zanzibar (ZECO), OSH na Jeshi la Zimamoto na Uokoaji chini ya Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi-Pemba. Wadau wengi waliunga mkono mradi uliopendekezwa kwani Mahakama ya Wilaya iliyopo ni ya zamani sana na ukarabati huo utaweka mazingira mazuri ya kufanyia kazi kwa wafanyakazi na upatikanaji rahisi wa haki za binadamu na huduma nyingine za mahakama.

Athari za Mazingira na Kijamii

Athari kubwa zifuatazo zimetambuliwa katika tathmini hii.

Athari wakati wa Awamu ya Uhamasishaji

Athari Chanya

- i) Fursa za Ajira
- ii) Utoaji wa soko la vifaa vya ujenzi
- iii) Kuimarika kwa usalama katika mtaa na kitongoji chake

Athari Hasi

- i) Kushuka kwa ubora wa hewa
- ii) Kelele na kuzalisha mitetemo kupita kiasi
- iii) Uzalishaji wa taka ngumu
- iv) Athari za kiafya na kiusalama
- v) Msongamano wa magari na ajali
- vi) Ongezeko la watu na maambukizi ya VVU/UKIMWI
- vii) Malalamiko na malalamiko/ migogoro ya kijamii
- viii) Usumbufu wa muda na kizuizi cha ufikiaji

Athari katika Awamu ya Ujenzi

Athari Chanya

- i) Fursa za Ajira
- ii) Ongezeko la kipato kwa wenyeji
- iii) Kuongeza mapato ya serikali

Athari Hasi

- i) Uchafuzi wa kelele
- ii) Uchafuzi wa hewa
- iii) Ongezeko la uzalishaji taka
- iv) Uharibifu wa mazingira
- v) Mabadiliko ya makazi
- vi) Ajali na majeraha
- vii) Kuongezeka kwa magonjwa na afya mbaya na VVU/UKIMWI
- viii) Kuongezeka kwa unyanyasaji wa kijinsia na ukatili wa kijinsia
- ix) Kupoteza baadhi ya mimea na wanyama

Athari wakati wa Awamu ya Operesheni

Athari Chanya

- i) Kuboresha mazingira ya mahali pa kazi
- ii) Kuongezeka kwa ufanisi kwa huduma za mahakama
- iii) Kupunguza mlundikano wa kesi
- iv) Uboreshaji wa huduma za mahakama
- v) Kuzuia unyanyasaji wa kijinsia na unyanyasaji wa kijinsia
- vi) Fursa za ajira
- vii) Ukuaji wa uchumi wa ndani
- viii) Kuongezeka kwa thamani ya uzuri wa eneo hilo

Athari Hasi

- i) Udhibiti usiofaa wa taka ngumu na kioevu
- ii) Kuongezeka kwa magonjwa na afya mbaya na VVU/UKIMWI
- iii) Hatari za kiafya na usalama
- iv) Kuongezeka kwa matumizi ya nishati na mahitaji
- v) Matumizi yasiyofaa ya maji
- vi) Athari kwa afya ya umma

Athari wakati wa Awamu ya Uondoaji

Athari Chanya

- i) Marejesho ya tovuti
- ii) Mabadiliko ya makazi

Athari Hasi

- i) Kuongezeka kwa uzalishaji wa taka
- ii) Uchafuzi wa vumbi
- iii) Uchafuzi wa kelele
- iv) Kupoteza ajira
- v) Ajali na majeraha

Uchambuzi wa Njia Mbadala

Njia mbadala tofauti zilizingatiwa katika utafiti huu ikijumuisha hakuna mbadala wa mradi, tovuti mbadala, Njia Mbadala za Ugavi wa Nishati na Maji. Hakuna mbadala wa mradi uliokataliwa kwa sababu kuchagua mbadala huo kutamaanisha kubaki na hali ilivyo (bila mradi) na kupoteza manufaa yote ya mradi. Vyanzo vya maji vilivyopo (visima visima) vilipendelewa kuliko vyanzo vingine vya maji kama vile uvunaji wa maji ya mvua. Umeme kutoka gridi ya Taifa (ZECO) ulipendekezwa; hata hivyo nishati ya jua itachunguzwa na ikiwezekana itatumika. Chaguzi zinazokuza upunguzaji au uzuiaji wa athari mbaya za kijamii na kimazingira zilizotambuliwa zimependekezwa katika ripoti hii.

Mipango ya Usimamizi wa Mazingira na Kijamii

Ufuatiliaji unarejelea ukusanyaji wa utaratibu wa data kupitia mfululizo wa vipimo vinavyojirudiarudia kwa muda mrefu ili kutoa taarifa kuhusu sifa na utendakazi wa vigezo vya kimazingira na kijamii katika maeneo mahususi kwa muda. Mpango wa Usimamizi wa Mazingira na Kijamii (ESMP) unawasilisha ratiba ya utekelezaji wa mapendekezo ya hatua za kukabiliana na athari za kimazingira na kijamii pamoja na kupanga shughuli za ufuatiliaji wa muda mrefu. ESMP pia inajumuisha gharama zinazohusiana na mazingira zinazohitajika kutekeleza hatua zilizopendekezwa za kupunguza. Matokeo ya utafiti wa EIA yanaonyesha kuwa pamoja na kwamba kuna athari mbaya za kimazingira za mradi, mradi huo utakuwa na manufaa makubwa kwa Mahakama ya Zanzibar.

Hitimisho na Mapendekezo

Ukarabati wa Mahakama ya Wilaya ya Wete na vifaa vyake vya usaidizi utasababisha athari nyingi za kimazingira na kijamii. Athari ni za asili chanya na hasi. Athari kubwa za kimazingira na kijamii zilizotambuliwa wakati wa awamu ya ujenzi kutaja chache ni pamoja na; Fursa za ajira, Ongezeko la mapato kwa wananchi, Kuongeza mapato kwa serikali, Kuongeza fursa za biashara kwa

wafanyabiashara wa ndani, Uchafuzi wa mitikisiko na Kelele, Uchafuzi wa hewa, Ongezeko la uzalishaji taka, Uharibifu wa mazingira, Mabadiliko ya makazi, Ajali na majeruhi, Kuongezeka kwa magonjwa na afya mbaya na VVU/UKIMWI, Kuongezeka kwa ukatili wa kijinsia na unyanyasaji wa kijinsia. kuongezeka. Ripoti ya ESIA inatoa hatua za kupunguza na kuimarisha athari hizi ili kuhakikisha uendeleu wa mradi.

Kwa upande mwingine, maoni na mahangaiko kutoka kwa wadau mbalimbali walioshauriwa yametoa msaada wa kutosha kwa pendekezo la ukarabati wa Jengo la Mahakama ya Wete kwa sababu ya manufaa yake na hitaji la huduma za mahakama katika eneo hilo. Maoni yao yanadokeza kuwa, ukarabati huo utaimarisha upatikanaji wa huduma za mahakama, kupunguza mlundikano, kuongeza ufanisi na utoaji wa huduma bora kwa kutumia teknolojia za kisasa. Aidha, Mahakama inapendekezwa kwa dhati kuzingatia mapendekezo ya hatua za kupunguza na kuimarisha ili kuepuka athari mbaya za siku zijazo na kuhakikisha kuwa jamii inatambua manufaa ya mradi huo katika ngazi ya mtaa, mkoa na taifa. Zaidi ya hayo, mapendekezo yafuatayo yametolewa:

- Joz inapaswa kutekeleza mapendekezo ya hatua za kupunguza na kuimarisha zilizoonyeshwa katika ripoti hii ili kuhakikisha uendeleu wa mradi pamoja na mazingira.
- Joz inapaswa kutekeleza ESMP ili kuhakikisha usimamizi mzuri wa mazingira na masuala ya kijamii katika eneo la mradi.
- Joz inapaswa kufuata mpango wa ufuatiliaji ili kufuatilia ufanisi wa hatua za kupunguza na hivyo kuboresha zaidi mpango wa kupunguza. Ufuatiliaji utatumika kama njia ya kuhakikisha uzingatiaji wa viwango vya kitaifa au kimataifa.
- Joz kuendesha mafunzo ya wafanyakazi na kuongeza uelewa wa jamii juu ya uhifadhi wa mazingira, masuala ya afya na usalama yanayohusiana na mradi, masuala ya afya na usafi wa mazingira, ulinzi wa mazingira ya mradi unaozunguka, na ujuzi wa ufuatiliaji wa mazingira kwa ustawi na uendeleu wa mradi.